

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Гуманітарно-педагогічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
роботи та розвитку
С.М. Кваша
«27» _____ 2021 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні вченої ради
гуманітарно-педагогічного факультету
Протокол № 7 від 19.05.2021 р.

Голова вченої ради

І.М. Савицька

РОБОЧА ПРОГРАМА
**З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІНОЗЕМНА МОВА (АНГЛІЙСЬКА,
НІМЕЦЬКА, ФРАНЦУЗЬКА)»**
для підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня усіх
спеціальностей НУБіП України

Робоча програма з іноземної мови (англійська, німецька, французька) за професійним спрямуванням для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. Київ : Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2021 р.

Робочу програму з іноземної мови за професійним спрямуванням розроблено відповідно до освітньої програми та навчального плану Національного університету біоресурсів і природокористування України та призначено для осіб, які здобувають освітній ступінь доктора філософії з усіх галузей знань, за якими університет проводить підготовку таких здобувачів. Програма містить вимоги до володіння іноземною мовою на рівні B2 «Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти».

Розробники:

Д. пед. н, проф. Амеліна С. М.

К. філол. н., доц. Гольцова М. Г.

К. філол. н., доц. Грабовська І. В.

Ст. викл. Рудницька Н. А.

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Загальна інформація

1.2. Мета і завдання дисципліни

1.3. Компетентності й результати навчання

2. ЗМІСТ І СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

2.2. Структура навчальної дисципліни

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

4.1. Англійська мова

4.2. Німецька мова

4.3. Французька мова

5. ІНФОРМАЦІЙНІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

5.1. Англійська мова

5.2. Німецька мова

5.3. Французька мова

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Загальна інформація

Володіння науковцями щонайменше однією з іноземних мов є вимогою часу, а відтак вивчення іноземної мови стає невід'ємним складником підготовки молодих науковців. Саме підготовка до самостійної науково-дослідної діяльності є головним завданням курсу, а практична демонстрація навичок та вмінь такої діяльності – змістом підсумкового іспиту з іноземної мови.

Для успішного проведення своєї наукової діяльності, реалізації наукових намірів та участі у міжнародних проєктах й інших видах міжнародної співпраці здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії повинні володіти іноземною мовою не нижче рівня B2 «Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти».

1.2. Мета і завдання

Мета курсу – досягти необхідного рівня володіння англійською мовою; знання фахової термінології, граматики, стилістики наукового письма, основ теорії перекладу; володіння навичками наукової усної та писемної комунікації іноземною мовою.

Завдання курсу полягає в підготовці здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії до самостійної науково-дослідницької діяльності:

- розвиток умінь пошуку наукової інформації у іншомовних джерелах;
- розвиток умінь користуватися оригінальною англійською науковою літературою та періодикою з фаху,
- формування умінь і навичок академічного письма як різновиду наукового спілкування;
- оволодіння засобами іноземної мови для написання статей, анотацій, рецензій та ін.;

- розвиток умінь і навичок представлення результатів власних наукових досліджень іноземною мовою;
- розвиток умінь і навичок обговорення наукових проблем іноземною мовою.

1.3. Компетентності й результати навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен набути таких **компетентностей**:

- здатність створювати зразки різних видів академічного письма;
- здатність до написання іноземною мовою наукових статей;
- здатність одержувати наукову інформацію з іншомовних джерел;
- здатність здійснювати усну та писемну комунікацію з наукової тематики іноземною мовою;
- здатність проводити презентації іноземною мовою;
- здатність представляти результати власних наукових досліджень іноземною мовою;
- здатність обмінюватися науковою інформацією під час семінарів та наукових форумів.

2. ЗМІСТ І СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з трьох навчальних модулів: «Писемна наукова комунікація іноземною мовою», «Усна наукова комунікація іноземною мовою» та «Підготовка, редагування і написання реферату. захист реферату».

Модуль 1. Писемна наукова комунікація іноземною мовою

Тема 1.1. Англійська мова як засіб наукової комунікації

Англійська мова як засіб входження у світовий науковий простір. Англійська мова як засіб писемної комунікації для академічних цілей; комунікація англійською мовою у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії.

Тема 1.2. Особливості наукового стилю англійської мови

Основні особливості наукового стилю англійської мови: уживання спеціальних та загальнонаукових термінів; активне використання безособового займенника *it* (*It was considered that...*), неозначено-особових займенників (*One may conclude that...*), дієслів у формі пасивного стану (*The suggestion was offered...*), прикметників (*detailed, attainable, small*); безсуб'єктивність, безособовість у реченнях.

Тема 1.3. Лексико-стилістичні та структурно-змістові особливості академічного тексту

Семантико-синтаксична організація наукового тексту. Особливості наукового стилю іноземної мови. Термінологічна лексика наукової галузі.

Тема 1.4. Основні жанри наукового письма: резюме (summary)

Складання власного резюме. Створення персональної web-сторінки науковця. Представлення інформації щодо кола власних наукових інтересів.

Тема 1.5. Складання анотації (abstract)

Дотримання структури анотації. Основні елементи анотації: актуальність, постановка проблеми, шляхи її вирішення, результати і висновки. Вимоги до пояснення елементів.

Тема 1.6. Написання тез (conference abstract)

Вимоги до написання тез. Тези до статті. Технічне оформлення тез.

Тема 1.7. Огляд літератури (review)

Функції аналізу наукової літератури. Поетапне вивчення наукових публікацій за темою дослідження. Робота з лексикографічними джерелами. Створення нотаток. Дотримання правил при цитуванні.

Тема 1.8. Різновиди та способи перекладу. Етапи створення та редагування тексту-перекладу

Форми і види перекладу. Види редагування перекладу. Алгоритм створення тексту-перекладу.

Тема 1.9. Робота над статтею (article)

Опрацювання наукових джерел. Структура наукової статті. Основні етапи написання статті. Structural elements of an article. Introduction: establishing a territory, establishing a niche, occupying the niche.

Тема 1.10. Написання наукової статті й анотації до неї

Текст статті. Формулювання висновків і перспектив подальших досліджень. Складання анотації. Визначення ключових слів. Дотримання академічної доброчесності.

Модуль 2. Усна наукова комунікація іноземною мовою

Тема 2.1. Підготовка наукової доповіді

Презентація результатів наукового дослідження іноземною мовою. Підготовка наукової доповіді за планом. Складання тез наукової доповіді. Формулювання основних положень наукової доповіді.

Тема 2.2. Виступ з науковою доповіддю

Виступ іноземною мовою з науковою доповіддю з опорою на презентацію. Висловлювання щодо наукової проблеми, яка пов'язана з тематикою власного дослідження. Обґрунтування актуальності проблеми дослідження. Аргументація власного погляду. Відповіді на запитання. Реагування на зауваження.

Тема 2.3. Участь в науковій дискусії

Висловлювання іноземною мовою власної позиції щодо теми дискусії. Використання засобів аргументування для підтримки висловленої думки. Дотримання мовленнєвого і наукового етикету.

Тема 2.4. Укладання конференційних матеріалів: заявки, авторської довідки, супровідного листа

Опрацювання зразків конференційних матеріалів: заявки, авторської довідки, супровідного листа. Коментар щодо мовних конструкцій англійської мови та доречність їхнього використання у текстах цих зразків.

Тема 2.5. Лексико-граматичний тест. Визначення рівня знань лексики та граматики англійської мови у здобувачів.

Модуль 3. Підготовка, редагування і написання реферату.

Захист реферату

Тема 3.1. Реферат як самостійне наукове дослідження

Вимоги до написання реферату. Структурні частини. Опрацювання англomовних джерел. Технічне оформлення реферату.

Тема 3.2. Опрацювання матеріалу дослідження, джерел інформації

Тема 3.3. Написання вступу до реферату

Тема 3.4. Виклад матеріалу в 1-2 частині реферату

Тема 3.5. Написання висновків до реферату

Тема 3.6. Аналіз лексикографічних видань

Тема 3.7. Захист реферату

2.2. Структура навчальної дисципліни

№ п.п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		усього	Лекції	Практичні заняття	СРС
Модуль 1. Писемна наукова комунікація іноземною мовою					
1.1	Англійська мова як засіб наукової комунікації	8	2	2	4
1.2.	Особливості наукового стилю англійської мови	6		2	4
1.3	Лексико-стилістичні та структурно-змістові особливості академічного тексту	8	2		6
1.4	Основні жанри наукового письма: резюме (summary)	8		2	6
1.5	Складання анотації (abstract)	6		2	4
1.6	Написання тез (conference abstract)	8		2	6
1.7	Огляд літератури (review)	8	2	2	6

1.8	Різновиди та способи перекладу. Етапи створення та редагування тексту-перекладу	10	2	2	6
1.9	Робота над статтею (article)	10	2	2	6
1.10	Написання статті й анотації до неї	8	2	2	6
Усього за модулем 1		84	12	18	54
Модуль 2. Усна наукова комунікація іноземною мовою					
2.1	Підготовка наукової доповіді на науково-практичну конференцію	7	2	2	3
2.2	Виступ з науковою доповіддю	7		2	5
2.3	Участь у науковій дискусії	9		2	5
2.4	Укладання конференційних матеріалів: заявки, авторської довідки, супровідного листа	7	2	4	3
2.5	Лексико-граматичний тест	5		2	3
Усього за модулем 2		35	4	12	19
Модуль 3. Підготовка, редагування і написання реферату. Захист реферату					
3.1	Реферат як самостійне наукове дослідження	8	2	2	3
3.2	Опрацювання матеріалу дослідження, джерел інформації			4	3
3.3	Написання вступу до реферату			4	2
3.4	Виклад матеріалу в 1-2 частині реферату		2	10	2
3.5	Написання висновків до реферату			4	3
3.6	Аналіз лексикографічних видань			4	2
3.7	Захист реферату			12	2
Усього за модулем 3		61	4	40	17
Усього годин		180	20	70	90

Теми лекцій

№п/п	Назва теми	Кіл-сть годин
1	Англійська мова як засіб наукової комунікації	2
2	Лексико-стилістичні та структурно-змістові особливості академічного тексту	2
3	Огляд літератури (review)	2
4	Різновиди та способи перекладу. Етапи створення та редагування тексту-перекладу	2
5	Робота над статтею (article)	2
6	Написання статті й анотації до неї	2
7	Підготовка наукової доповіді на науково-практичну конференцію	2
8	Укладання конференційних матеріалів: заявки, авторської довідки, супровідного листа	2
9	Реферат як самостійне наукове дослідження	2
10	Виклад матеріалу в 1-2 частині реферату	2
		20

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Англійська мова як засіб наукової комунікації	2
2	Особливості наукового стилю англійської мови	2
3	Основні жанри наукового письма: резюме (summary)	2
4	Складання анотації (abstract)	2
5	Написання тез (conference abstract)	2
6	Огляд літератури (review)	2
7	Різновиди та способи перекладу. Етапи створення та редагування тексту-перекладу	2
8	Робота над статтею (article)	2
9	Написання статті й анотації до неї	2

10	Підготовка наукової доповіді на науково-практичну конференцію	2
11	Виступ з науковою доповіддю	2
12	Участь в науковій дискусії	2
13	Укладання конференційних матеріалів: заявки, авторської довідки, супровідного листа	4
14	Лексико-граматичний тест	2
15	Реферат як самостійне наукове дослідження	2
16	Опрацювання матеріалу дослідження, джерел інформації	4
17	Написання вступу до реферату	4
18	Виклад матеріалу в 1-2 частині реферату	10
19	Написання висновків до реферату	4
20	Аналіз лексикографічних видань	4
21	Захист реферату	12
		70

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Англійська мова як засіб наукової комунікації	4
2	Науковий стиль англійської мови: ознаки та мовні засоби	4
3	Лексико-стилістичні та синтаксичні особливості академічного тексту: використання сполучення слів з прийменником <i>of</i> та численні атрибутивні групи (e.g. <i>mediumpower, silicon rectifiers</i>); різноманітність синтаксичних конструкцій, зокрема інфінітивних та герундіальних конструкції (The For-to-Infinitive Construction; The Objective-with-the-Infinitive Construction; The Subjective-with-the-Infinitive Construction), дієприкметникових зворотів та конструкцій.	6
4	Основні жанри наукового письма: резюме (summary)	6
5	Створення персональної web-сторінки науковця	4

6	Написання тез (conference abstract)	6
7	Огляд літератури (review)	6
8	Алгоритми створення та редагування тексту-перекладу	6
9	Написання статті на тему наукового дослідження	6
10	Написання анотації до статті	6
11	Підготовка наукової доповіді на науково-практичну конференцію	3
12	Підготовка до виступу з доповіддю	5
13	Етапи наукової дискусії. Роль здобувача під час її проведення	5
14	Укладання конференційних матеріалів: заявки, авторської довідки. Електронне листування з контактною особою	3
15	Підготовка до лексико-граматичного тесту	3
16	Реферат як самостійне наукове дослідження: загальна характеристика	3
17	Підготовка реферату. Перевірка виконаних частин реферату. Редагування	14
		90

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Завдання відображають знання іноземної мови з урахуванням таких параметрів, як фонетична та граматична правильність, лексична відповідність, організація речення та дискурсу.

Кількість балів, яку здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії отримав від 60 і вище вказує на позитивну оцінку відповідно до рівня B2 та прийнятність результату іспиту.

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 Відмінно	відмінний рівень знань/умінь у межах обов'язкового матеріалу.

B	82-89 Дуже добре	достатньо високий рівень знань/умінь у межах обов'язкового матеріалу без істотних грубих помилок
C	74-81 добре	в цілому хороший рівень знань/умінь, з незначною кількістю помилок
D	64-73 Задовільно	посередній рівень знань/умінь із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання
E	60-63 Достатньо	мінімально можливий доступний рівень знань / умінь для подальшого навчання
FX	35-59 Незадовільно	низький рівень знань/умінь, недостатній для продовження навчання; з можливістю повторного складання
F	0-34	незадовільний рівень знань, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Англійська мова

Основна література

1. Bailey Stephen. Academic Writing. A Handbook for International Students. Third Edition. London, New York : Routledge, 2011. 320 p.
2. Oshima Alice, Hogue Ann. Introduction to Academic Writing. New York : Pearson Education, 2007. 232 p.

Додаткова література

3. Гребінник Г. Ю., Дідович Г. І., Комова Г. В. Анотування та реферування англійською мовою загальнонаукової та фахової літератури: навч. посібник. Харків : НТУ «ХПІ», 2010. 192 с.

4. Яхонтова Т. Основи англомовного наукового письма: навч. посібник для студентів, аспірантів і науковців. Львів : ПАІС, 2003. 220 с.
5. Armer Tamzen. Cambridge English for Scientists. Cambridge : Cambridge University Press, 2012. 125 p.
6. Jordan R. R. Academic Writing Course. Study Skills in English. Edinburgh : Pearson Education Limited, 2003. 162 p

Німецька мова

Основна література

1. Akademisches Schreiben. Dagmar Knorr (Hrsg.). Universität Hamburg. 206 s.
2. Sicherung guter wissenschaftlicher Praxis. Empfehlungen der Kommission «Selbstkontrolle in der Wissenschaft». WILEY-VCH Verlag GmbH & Co. KGaA, Weinheim, 2013. 107 s.

Додаткова література

3. Der Bremer Schreibcoach. Ein Ratgeber zum wissenschaftlichen Schreiben für Studierende, erstellt von Schreibforschern der Uni Bremen. 242 s.
4. Langenscheidts Grammatik in Frage und Antwort. München : Langenscheidt Verlag, 2000. 176 s.
5. Theisen M. Wissenschaftliches Arbeiten. Verlag Franz Vahlen München, 2011. 281 s.
6. Zertifikat Deutsch. Lernziele und Testformat. München : Verlag Goethe

Французька мова

Основна література

1. É. Neu, M. Abou-Samra, C. Pinson, M. Perrard. Edito B1. Editions : Didier, 2016. 144 p.
2. Рудницька Н. А. Ділова французька мова: навч. посібник. Київ : КОМПРИНТ, 2017. 181 с.

Додаткова література

1. Tauzin B., Gruneberg A.. Comment vont les affaires ? : Cours de français professionnel. Édition : Hachette, 2011. 192 p.
2. Bloomfield A., Tauzin B.. Affaires à suivre. Français professionnel B1. Édition : Hachette, 2012. 182 p.
3. Рудницька Н. А. Інтегрований курс французької мови для студентів I курсу аграрних ВНЗ. Київ : КОМПРИНТ, 2014.
4. Інтерактивний курс для аграрних навчальних закладів. Методика французької мови для аграріїв «Agricola». Тулуза, 2009.
5. Попова И. Н., Казакова Ж. А., Ковальчук Г. М. Французский язык. М. : НесТор Академия Паблшерз, 2001.

ІНФОРМАЦІЙНІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Англійська мова

1. <https://aso-resources.une.edu.au/academic-writing-course/#>
2. <https://www.bbc.co.uk/teach/skillswise/sentence-grammar/zbmppg8>
3. <https://www.deakin.edu.au/students/studying/study-support>
4. <https://learnenglish.britishcouncil.org/>
5. <https://www.monash.edu/rlo/research-writing-assignments>
6. <https://writingcenter.gmu.edu/guides/when-to-summarize-paraphrase-and-quote>
7. <https://writersworkshop.illinois.edu/resources-2/writer-resources/academic-writing/>

Німецька мова

1. <https://www.sprachenzentrum.tum.de/besondere-angebote/akademisches-schreiben/>
2. <http://www.univie.ac.at/ksa/elearning/cp/schreiben/schreiben-full.html>
3. http://www.deutsch-uni.com.ru/gram/sub_gat.php
4. <https://www.wissenschaftliches-arbeiten.org/>

5. <http://www.arbeitschreiben.de/> 6. <http://www.fu-berlin.de/sites/ub/lernangebote/kursprogramm/zitieren/index.html>
7. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-540-79972-6_11

Французька мова

1. Dictionnaire visuel <http://www.ikonet.com/fr/ledictionnairevisuel/>
2. https://languefrancaise.tv5monde.com/?utm_source=tv5monde&utm_medium=metanav&utm_campaign=langue-francaise
3. Bonjour de France: <http://ru.bonjourdefrance.com/>
4. <http://www.toutenclac.com/allophones/Atoutcri3/Apprentissage/LexiqueFLE/>
5. <http://www.chlorofil.fr/cooperation/rapports-et-statistiques/cooperation-internationale-en-region-evaluation.html>
6. <http://info.portea.fr/Enseignement-superieur>
7. www.diplomatie.gouv.fr/fr/diplomatie.tv_17108/decouvrir-france_17110/musee-du-quai-branly_56555.html